

цьому необхідно повідомити сімейного лікаря. Для очищення та дезінфекції поверхонь у закладах охорони здоров'я при наданні медичної допомоги хворим на коронавірусну хворобу (COVID-19) робота має здійснюватися відповідно до Рекомендацій щодо проведення очищення та дезінфекції поверхонь у закладах охорони здоров'я в умовах надання медичної допомоги хворим на коронавірусну хворобу (COVID-19), зокрема, щодо вибору дезінфекційних засобів, застосування хлоровмісних дезінфекційних засобів, проведення безконтактних методів дезінфекції тощо. Окрім того, наказом № 1411 з 15 до 17 збільшено кількість додатків до Стандарту

медичної допомоги «Коронавірусна хвороба (COVID-19)», зокрема йдеться про:

- додаток 7 «Розрахунок необхідної кількості (запасу) засобів індивідуального захисту для забезпечення медичних працівників у період спалаху коронавірусної хвороби (COVID-19)»;
- додаток 9 «Рекомендації щодо проведення очищення та дезінфекції поверхонь в закладах охорони здоров'я в умовах надання медичної допомоги хворим на коронавірусну хворобу (COVID-19)».

Підготовлено ТОВ «Медікс груп»

Дистанційна торгівля ліками передусім має бути спрямована на споживача

Електронна комерція в сфері відпуску лікарських засобів стає все більш звичним явищем у розвинених країнах світу. Інтернет-аптеки пропонують для споживачів безліч переваг, включаючи більш вигідну цінову політику, зручність, персоналізовані сервіси, конфіденційність і широкий асортимент. Коли йдеться про аптечну практику в Інтернеті, то до споживачів цього ринку можна віднести зростання кількості населення поважного віку, а також поширеності електронних рецептів.

Пандемія COVID-19 тільки підштовхнула розвиток ринку інтернет-аптек. В Україні дистанційна реалізація ліків донедавна була законодавчо заборонена, але в період пандемії COVID-19 (у квітні) Уряд вніс зміни до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібною торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (окрім активних фармацевтичних інгредієнтів) у частині дозволу аптечним закладам здійснювати дистанційну торгівлю і доставку споживачам лікарських засобів на період карантину. Перспективи розвитку дистанційної торгівлі ліками, умови її здійснення і поліпшення доступу населення до лікарських засобів представники зацікавлених сторін обговорили 10 червня 2020 р. у ході круглого столу в прес-центрі інформаційного агентства «Українські Новини».

Спікерами заходу виступили Сергій Кузьмич, голова підкомітету з питань фармації та фармацевтичної діяльності Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги і медичного страхування; Олена Речкіна, директор Департаменту оптової та роздрібною торгівлі лікарськими засобами Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками; Артур Ротарь, керівник проекту «Geoapteka» компанії «МОРІОН»; Дмитро Лур'є, юрисконсульт AIPM Ukraine; Костянтин Надутий, член Координаційної ради Українського медичного експертного співтовариства «УМЕС»; Олеся Копчук, директор з продажу компанії «Нова пошта»; Дмитро Левинський, лікар, консультант з питань управління охорони здоров'я; Тарас Горинь, керівник медичного департаменту Doc.ua; Оксана Руденко, начальник департаменту особистого страхування СК «УНІКА»; Леся Литвинова, співзасновник Благодійного фонду «Свої».

Зокрема, **Сергій Кузьмич** повідомив, що Парламент дійсно планує врегулювати послугу доставки ліків: «Нині розробляється законопроект про лікарські засоби. Чинний закон був при-

йнятий у 1996 р., і він досить застарів. Новий законопроект вже майже готовий, і є окреме положення про доставку лікарських засобів. Однак у питанні доставки препаратів існують проблеми транспортування і дотримання температурного режиму. Сподіваюся, що запропоновані зміни будуть винесені на розгляд Верховної Ради».

Костянтин Надутий зазначив, що якщо логістика доставки лікарських засобів стане дешевшою для кінцевого споживача, то це не тільки однозначно добре, це необхідно робити: «У нас дуже дорогі ліки, і якщо логістичні оператори зможуть забезпечити більш низьку ціну на ліки за умови забезпечення такої ж якості і безпеки, експерти з питань охорони здоров'я готові їх підтримати».

Олена Речкіна зазначила, що в українському законодавстві, як і в законодавстві інших країн, відповідальність за якість лікарського засобу, який потрапляє до пацієнта, несе перш за все заклад охорони здоров'я. А це або лікарня, або аптека. При цьому, як зазначила спікер, якість – це не тільки дотримання температурного режиму, а й контроль термінів реалізації, контроль за тим, чи не заборонена реалізація того чи іншого препарату (його серії). До того ж, аптеки здійснюють так званий фармацевтичний супровід, або фармацевтичну опіку, консультуючи хворих, попереджаючи їх про можливі побічні реакції, або консультуючи щодо правильного прийому препарату: «Коли ми говоримо про доставку лікарських засобів безпосередньо пацієнтам, то ми як служба наполягаємо на тому, щоб всі ці функції/вимоги збереглися. Після того, як в Україні реально запрацює система електронного рецепта, можна буде переходити на дистанційну торгівлю і поштову доставку рецептурних препаратів».

Артур Ротарь підкреслив, що в законі про дистанційну торгівлю лікарськими засобами повинен бути пункт про провізорів, які проконсультують покупця щодо властивостей і побічних ефектів, правил прийому, дешевших аналогів тощо. «Провізори обов'язко-

во повинні бути в цьому ланцюжку. Адже в жодному разі не можна забувати про фармацевтичну опіку. Це певною мірою і стане дієвим захистом споживача від придбання неякісних препаратів. Крім того, необхідно контролювати питання швидкості доставки і привозити необхідний продукт із найближчої відповідної аптеки, а не робити це протягом декількох днів, а то й тижнів», – резюмував спікер.

За словами Дмитра Лур'є, встановлення чітких законодавчих норм дистанційної торгівлі ліками в кінцевому підсумку принесе величезну користь усім – державі, бізнесу, споживачам: «Дистанційна торгівля передусім приведе до підвищення конкуренції, а, отже, й до більшої цінової доступності лікарських засобів для населення України. Однак цей процес повинен бути врегульований відповідно до європейських практик і стандартів».

Олеся Копчук зазначила, що за два місяці дії постанови Кабінету Міністрів про тимчасовий дозвіл дистанційної торгівлі безрецептурними препаратами «Нова пошта» виконала 70 тис. замовлень. Чверть з них припадає на невеликі населені пункти і села, жителі яких вельми обмежені у виборі препаратів і територіальній доступності аптек. Представник «Нової пошти» відзначила також, що за час карантину компанія адаптувала логістичні схеми. Зокрема, з травня закупила термобокси, що дозволяють дотримуватися при пересиланні температурного режиму 3–8 °С.

«Ми готові й далі реагувати на всі виклики ринку та законодавчі вимоги до доставки лікарських засобів. Проблем з логістикою немає. Для нас – це стандартний процес. Залежно від попиту, «Нова пошта» готова закупити необхідну кількість термобоксів у виробників і аптечних мереж, які стануть нашими партнерами. Простіше кажучи, ми цілком готові до подальшої оптимізації процесу», – запевнила спікер.

На завершення учасники круглого столу відзначали, що з проблемою придбання лікарських засобів під час карантину зіткнулися майже всі, її відчували дуже багато громадян, а дистанційна покупка ліків позбавляє людей необхідності ходити в аптеку, а іноді й не одну, що особливо актуально в період епідемії.

Зручно і просто – знайти потрібні ліки в будь-якій аптеці країни і замовити їх доставку прямо додому. Також було відзначено, що дистанційна торгівля ліками – нормальна практика для багатьох країн світу, і її необхідно впроваджувати і в Україні.

Однак при тому, що електронна торгівля лікарськими засобами має безліч переваг для пацієнтів і фармацевтичної промисловості, вона залишається проблемою для регуляторних органів у всьому світі. У цьому контексті завданням регуляторних органів є захист населення від потенційної шкоди, яку можуть заподіяти інтернет-аптеки, що незаконно діють в мережі Інтернет.

Підготовлено ТОВ «Медікс груп»

Стартував українсько-швейцарський проект «Психічне здоров'я для України»

9 липня розпочався чотирирічний українсько-швейцарський проект «Психічне здоров'я для України» (Mental Health for Ukraine (MH4U)), спрямований на покращення якості та доступності допомоги людям із психічними розладами. У прес-брифінгу взяли участь заступник Міністра охорони здоров'я України Ірина Садов'як, координатор проектів Посольства Швейцарії в Україні Петро Ільків, лідер проекту «Психічне здоров'я для України» Гайко Кьоніґштайн, заступник Маріупольського міського голови Ксенія Сухова, директор Центру первинної медико-санітарної допомоги м. Червонограда Анна Ярмола. Після завершення прес-брифінгу експерт проекту Артем Осипян провів тренінг для журналістів, метою якого було зацікавити аудиторію піклуванням про своє психічне здоров'я під час швидких змін та у часи невизначеності.

Психічне здоров'я сьогодні є глобальною проблемою усього світу. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), психічні та поведінкові розлади є надзвичайно поширеними і стосуються близько 25 % усіх людей в різні періоди їхнього життя. ВООЗ зазначає, що в майбутньому, враховуючи постаріння населення та загострення соціальних проблем, кількість випадків психічних розладів значно зросте. При цьому жодна країна не в змозі повністю вирішити цю проблему. Тож обговорення реформи системи охорони психічного здоров'я є нагальним і для України, що знаходиться в центрі Європи.

«Ми цінуємо підтримку міжнародних партнерів, адже в Україні ще не до кінця сформована культура турботи про психічне здоров'я, і у нас попереду – велика освітня робота. Реформа системи охорони психічного здоров'я є важливою складовою загальної реформи медицини. Вона націлена на те, щоб перейти від надання психіатричної допомоги до

збереження психічного здоров'я українців. Проект «Психічне здоров'я для України» планується реалізовувати протягом чотирьох років, і він дасть нам змогу здійснити всі необхідні заходи, які передбачає наша концепція розвитку психічного здоров'я» – сказала на презентації проекту заступник міністра охорони здоров'я Ірина Садов'як. Вона нагадала, що в Україні концепцію психічного здоров'я прийняли у 2017 році, очікується прийняття постанови уряду, якою буде затверджено механізм реалізації цієї концепції.

Як зазначив на презентації проекту його лідер Гайко Кьоніґштайн, зараз в Україні 8,1 млн людей потребують ефективних послуг у сфері психічного здоров'я, але необхідну допомогу отримують лише 1,6 млн людей.

«Ідея нашої освітньої кампанії – донести до людей, що турбота про власне психічне здоров'я може мати позитивний вплив на багато аспектів нашого життя. Тому ми побудували